

злочинів в умовах воєнного стану : матеріали міжвідом. наук.-практ. конф. (Київ, 30 берез. 2023 р.) / редкол.: В. В. Черней, С. Д. Гусарев, С. С. Чернявський та ін. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2023.

2. Дуфенюк О.М. Розслідування воєнних злочинів: логістичні, криміналістичні та судово-медичні питання. Юридичний науковий електронний журнал. 2022. № 4. С. 369–374.

3. Proceedings of the XXVIII International Scientific and Practical Conference «Trends and perspectives of the development of science and education in globalization», Valencia, Spain. 269 p. (July 16 – 19, 2024). DOI – 10.46299/ISG.2024.1.28.

4. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 р. № 4651-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>.

5. Лісніченко, Д. В. (2022). Особливості вилучення за допомогою технічних засобів інформації з мобільних терміналів зв'язку (смартфонів) під час кримінального провадження [Features of extraction by technical means of information from mobile communication terminals (smartphones) during criminal proceedings]. Південноукраїнський правничий часопис, 1–2, 120–125. DOI: <https://doi.org/10.32850/sulj.2022.1-2.22>.

6. Теплицький Б.Б. Завдання, об'єкти й питання комп'ютерно-технічної судової експертизи. Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ. 2018. № 3. С. 303–315.

7. Mamta Khanchandani, Dr. Nirali Dave. Analysis of Cloud Forensics : Review and Impact on Digital Forensics Aspects. International Journal of Scientific Research in Science and Technology (IJSRST). March-April 2021. Vol. 8 Iss. 2. P. 639–646. URL : <https://doi.org/10.32628/IJSRST.2182118>.

8. Батраченко Т.С. Колабораційна діяльність в умовах війни: поняття та кримінальна відповідальність за протиправні дії. С. 73–97. URL: <http://baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/download/322/8759/18360-1?inline=1>.

САМОЙЛЕНКО Олександр Геннадійович,

здобувач вищої освіти 2 курсу ННЕКІ НАВС,

спеціальність «Право»

Науковий керівник:

ПРИХОДЬКО Юрій Павлович,

професор кафедри

криміналістичного забезпечення та судових експертиз

ННЕКІ НАВС, к.ю.н., доцент

КРИМІНАЛІСТИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ВОГНЕПАЛЬНОЇ ЗБРОЇ ТА БОЄПРИПАСІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

У сучасних умовах розвитку криміналістичної науки особливого значення набуває дослідження вогнепальної зброї та боєприпасів, що

зумовлено як зростанням кількості правопорушень із їх використанням, так і ускладненням криміногенної ситуації в умовах воєнного стану. Судова балістика як складова криміналістичної техніки відіграє ключову роль у встановленні обставин застосування зброї, ідентифікації її конкретних зразків та відтворенні механізму події.

Криміналістичне дослідження вогнепальної зброї являє собою складний комплекс наукових методів і практичних прийомів, спрямованих на виявлення, фіксацію, вилучення та аналіз об'єктів, пов'язаних із пострілом. До таких об'єктів належать не лише сама зброя та боеприпаси, але й численні сліди їх застосування — від пошкоджень на перешкодах до мікроскопічних ознак на поверхні куль і гільз. Саме ці сліди є носіями індивідуальної інформації, яка дозволяє встановити тотожність конкретного екземпляра зброї.

Особливу увагу в криміналістиці приділяють класифікації вогнепальної зброї, що має не лише теоретичне, а й практичне значення. Залежно від призначення, вона поділяється на бойову, мисливську та спортивну. У межах бойової зброї виділяють короткоствольні, середньоствольні та довгоствольні зразки, кожен з яких має специфічні конструктивні особливості, що впливають на характер слідів пострілу. Аналогічно, боеприпаси класифікуються за калібром, конструкцією та функціональним призначенням, що також враховується під час експертного дослідження.

Важливим елементом криміналістичного аналізу є дослідження слідів пострілу. У процесі пострілу утворюється складна система матеріальних відображень, які включають сліди на кулях і гільзах, пошкодження на об'єктах, а також продукти згоряння пороху. Найбільш інформативними є сліди на кулі, які виникають унаслідок контакту зі стволом зброї. Внутрішня поверхня ствола має індивідуальні мікронерівності, що залишають унікальні відбитки на кулі, завдяки чому можливе встановлення конкретної зброї, з якої було здійснено постріл.

Процес криміналістичного дослідження передбачає чітку послідовність дій, що починається з огляду місця події. На цьому етапі особливого значення набуває правильне виявлення та вилучення об'єктів, оскільки навіть незначне порушення їх цілісності може призвести до втрати доказової інформації. Подальше дослідження здійснюється в межах судово-балістичної експертизи, де застосовуються як традиційні методи порівняльного аналізу, так і сучасні технології.

В умовах воєнного стану криміналістичне дослідження вогнепальної зброї набуває нових рис і стикається з додатковими викликами. Значне поширення зброї серед населення, поява великої кількості трофейних та нелегальних зразків, а також використання військових видів озброєння суттєво ускладнюють процес ідентифікації. Крім того, зброя нерідко зазнає пошкоджень або змін конструкції, що ускладнює встановлення її походження та характеристик.

Особливої актуальності набуває проблема оперативності проведення експертних досліджень, адже в умовах воєнного стану швидкість отримання результатів має безпосередній вплив на ефективність розслідування. Це зумовлює необхідність удосконалення методик дослідження та впровадження новітніх технологій, зокрема цифрових систем аналізу слідів і автоматизованих баз даних.

Разом із тим, сучасний розвиток криміналістики відкриває нові можливості для підвищення ефективності досліджень. Використання тривимірного моделювання, цифрової балістики та інформаційних систем дозволяє значно розширити можливості ідентифікації зброї та аналізу обставин пострілу. Створення єдиних інформаційних баз даних слідів зброї сприяє більш швидкому встановленню її використання в різних злочинах.

Тобто, можна зробити висновок, що криміналістичне дослідження вогнепальної зброї та боєприпасів є складним і багатогранним процесом, який відіграє важливу роль у забезпеченні правопорядку. В умовах воєнного стану його значення суттєво зростає, що зумовлює необхідність постійного вдосконалення наукових підходів, технічного забезпечення та професійної підготовки фахівців у цій сфері.

Список використаних джерел

1. Голоботовський В.І. Криміналістичні засади встановлення ситуаційних обставин пострілу з нарізної вогнепальної зброї: дис.доктора філософії: 03.02.2021/ Голоботовський Василь Іванович. – Київ, 2021.- 317с.
2. Кофанов А. В. Знання у галузі балістики як науково-теоретичні основи проведення судово-балістичних досліджень. Соціум. Наука. Культура, право. URL: <http://intkonf.org/kandyuridn-kofanov-av-znannya-u-galuzi-balistiki-yak-naukovo-teoretichni-osnovi-provedennya-sudovo-balistichnih-doslidzhen/> (дата звернення 14.12.2021).
3. Кофанов А. В. Теоретичні та практичні аспекти криміналістичного дослідження гладкоствольної вогнестрільної зброї: автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.09. Національна академія внутрішніх справ України. Київ, 2000. 20 с.
4. Мельник А. А. Зброя вогнепальна нарізна. Митна енциклопедія : у 2 т. Хмельницький : ПП, 2013. Т. 1 : А Л. 472 с.